

N° 41.

Birmdeenâ 11. Oktober

1865.

Geschessemes sinas.

No Rihgas, 7tâ Oktober. Waffar zeenigs Widsemes gubernators stahtsrahts un kambarafungs Dr. v. Dettingen pa dselsu-zellu aisbrauzu us Pehterburgu, fur kahdas neddefas paliks.

Swehtdeen' tai 3schâ Oktober kahds schejenes (Rihgas) suhrmannis tikfa atwests flimneeku lohpschanas-nammâ un tam pee galwas atraddahs lihds 20 eewainotas weetâs. Scho suhrmanni, kam nummers 356, festdeenâ kahds nepasibstams zilweks, to winsch par Kreewu usflattijis, faderrejis winnu lihds Selgawu aiswest. Kad pahrdangawâ lohpa schnapfi bij dschruschi, tad lihds 16 werstes no schejenes aisbraufuschi, fur tad weddamajs suhrmannim no palakas uskrittis un ar sittezeem no bukfa to nogahsis. Ramehr suhrmannis apgibbis semmê gullejis, laupitajs ar winna wahgeem un firgeem aisbrauzis. Teefas tublin mettahs kahjâs, rasbaineeku usmelleht, bet suhrmannis effoht nahwigi sakauts. Teiz, ka effoht jau nomirris.

No Leepajas raksta, ka winnu jauna fuggu-ohsta jau tik tah' effoht gattawa, ka 28tâ September deenâ pirmohs fuggus tur eelaiduschy. Maschinas wehl arween strahda, gribbedami jau schinni ruddeni to weetu 13 pehdas dsikku istaisiht. Pawiffam to gribb 18 lihds 20 pehdas dsikku dabbuht. Nahlofchâ gaddâ gribb to pawiffam gattawu dabbuht, jo tee tē flacht waijadsigi dambji jau pazekahs is ubdens. Pee scheem dambjeem istehreja 24,000 kubil-ajjis leelu alminu. Tikfo jauna ohsta wiffszaur buhs 14 pehdas dsikfa, tad wezzo ohstu pawiffam aistaisihb, lai wiffa straume dohdahs jaunajâ eefschâ. Uri bahku tad buhschoht zelt, kas ne ween preeffsch Lee-

pajas ohstas waijadsiga, bet kas derrehs arri teem nakts-laikâ tē garram braufdameem fugguem. Keisera pawehleschana no 26ta Janwar 1857 gan no-fazzija, ka schai ohstai ar to taifamu dselsu-zellu reisa buhs gattawai palikt. Ohsta nahlofchâ gaddâ paliks gattawa un meh's zerram, ka laikam lihds tam laikam arri eefahs to dselsu-zellu, zaur to ween muhsu fuggoschana warv felt un allihdsinacht to leelu naudu, kas pee ohstas buhweschanas isdohta. — Kâ dsird, tad jau effoht beidses tas termins, kas us dselsu-zellu taifschanu dohts tam fungam Behagel von Adlerskron.

No Pehterburgos. Englandeeschi ar sawahm awischi isdaudsinajuschy, ka Englande lohpu-mehris no Iggauu-semmes effoht eewests. Geschigu walsts buhschanu ministeris lizzis to ismelleht un zaur to isnahjis, ka ta ispaudeta Englandeeschu sinna melli ween. Pehz tahm ismellefchanas sinahm tai 1859tâ gaddâ kahdi flimmi lohpi no Ukraines eewesti Nehwale, bet no ta laifa Iggauuds lohpu-mehris nemas naw bijis. Mai mehnesi schinni gaddâ 321 wehfschi, 331 aitas un 3 sirgi no Nehwales ar fugguem us Englandi aiswesti, kas wiffi bijuschy gluschy weffeli.

No Kaukasus. Kahds lungs no Zelisawetgrades raksta tâ: August mehnesi wiffa Tschaitendas Armeneeschu draudse effoht pee winna nahluse un schehlojusehs, ka winneem zaur nebeidsameem stribdineem wiffa winnu dsihwes-buhschana eioht pohstâ un winnu luhguschy, palihdscht isdarriht to, to winni isdohmajuschy sew par labbu, kâ faru buhschanu atkal kahjâs zelt. Winnu kaiminu zeemâ pee Wahzeescheem effoht pilnigi kahrtiga buhschana, labflahschana un meers, un tomehr winneem ne-effoht nelahda leelafa woi labbaka weeta u. t. pr. No to nahburgu zeema

winni gribbetu islubgtees divus ffohlmeisterus, kas winneem arr mahzitu fahrtigu dshwi, meeru turreht un semmi kohpt. Kungs winnu lubgshanu labprahnt pallausijis un taggad jau divi Wabzeeschi effoht tai Armeneeschu zeemâ par ffohlmeistereem.

No Sibirijas. No Sir-Darja aprinka, Kaukasû, raksta, ka no Bucharas waldineeka fubtihts ministeris effoht cenahzis Kreewu rohbeschâs. Tas ar dauds pawaddoneem reisfojht un weddoht lihds weenu elewantu, so winnu waldineeks Kreewu Keiseram schinkfojht. Schis fubtihts kungs fakta, ka winsch reisfojht Keiseram to sinnamu darriht, ka preefsch tschetreem gaddeem taggadejs jauns waldineeks pahr winnu semmi waldohht; tomehr gan warroht dohmaht, ka laifam tam effoht tahda zitta runnaschana arri.

Ahrsemmes sinas.

No Schleswig-Olsteines. Taggad, fur prettineeki daschabus eemeslus zeff, zaur to Augustenburgas erzogam Friedrikim to waldischanu pahr Schleswig-Olsteines semmehm negribb nowehleht, arri wehl wairak wainas pee ta useet. Uwis es dau dsina, ka erzogs ne-effoht wis ta isturrejees, ka winnam waijadsejis isturretees un ka winsch pats Pruhfchu waldischana to apsohlijis. Winnam waijadsejis Kieles pilssehtâ dshwoht ka birgeram, jeb ka swe schineekam un faetees ar tahdeem wihreem, kas winnam labbu padohmu dohd, — kahdi arr ne-effoht wis truhfusch, bet erzogs effoht tuhlin jau israhdi jees ka pats tahs semmes kungs un waldineeks, tah wis, ka winnam ustizzibas swehrestibu paswehre, teh rejis krohna naudas pehz sawas patifschanas, no pawallstneekem nodohschanas fanemdams, labbus padohma-dewejus atraidijis un tahdus ween peenehmis un klausijis, kas Pruhfchu woi Ghistreikeeschu prettineeki, leelidamees, ka winnam nefahdu zittu waldischanu newaijagohht klausiht, jo winsch effoht pats sawâ semme u. t. pr. Winnam tal waijadsejis to apdohmaht, ka semmei ta jau deesgan nastas janefs no tahm diwahm waldischanaht un newaijadsejis sewi usspeest par to trescho. Ar to wissu winsch zittus waldineekus padarroht sew par eenaidneekem un winsch tahdâ wihse neko newarroht panahht un ta pr. Lai nu irr schâ woi ta, tomehr warr redseht un nomanniht, ka laudis winnu dikti mihto un par sawu waldineeku kahro. So nupat schâ mehnescha eefahntumâ, kad erzogs braundams us Karlsburgu Glistfattles erzogu apmekleht, Gffenfordê eebrauga, schahs pilssehtas eedshwotaji gamilledami winnu apfweizinja. Dauds mahjas bij puschfotas ka us swehtkeem. Kamehr sirus pahrijuhdja, tad diwu beedribu fubtitee weetneeki atnahza erzogam gohdu doht un aisbrauzohht ihpaschi gohda-waddoni winnu pawaddija.

No Louenburgas raksta, ka Pruhfchu waldischana pawehlejuse, to pahreju krohna-naudu us Berlini west un krohna-mantu lambari nolift. Jau

isgahjuschâ waffarâ Pruhfchi un Ghistreiki kohpâ no turrenes 165,000 dahlderus aisweddufchi un nu taggad buhschoht Berlinê pahwest 100,000 dahlderus.

No Parihses raksta, ka kohlera-sehrga taggad tur itt stipri plohsotees, bet waldischana nefahdas flaidras sinas pahr to neislaischoht, negribbedama laudis eebaidiht. — Portugales kehniensch un kehni-neene arr atbraufusch, Parihse, Franzuschu Keiseru apmekleht. Franzusch, ka jau tahdi, kas wissur labprahnt eemaisahs, fahrigi gribbejuschi sinnaht, so jel Pruhfchu kehniensch un Ghistreiku Keisers sawâ starpâ norunnajusch, kad abbi kohpâ bij Gasteines pilssehtâ? Woi warrubht ne-effoht norunnajusch, ka Schleswig-Olsteines semmes paschi preefsch sewis paturreschoht par dsimtahm? Us to Pruhfchu waldischana Franzuschu Keiseram atbildejuse, ka schi norunnaschana effoht bijuse tahda, ka winni tif kahdu ihfu laizinu ween tahs semmes pahrwaldischohht.

No Konstantinopoles. Jau agrak peeminnejam, ka Turku waldischana apnehmufschs pahr to gahdaht, ka lai us preefschu pee-teem swehtreisneekem Meffâ tahdas nifnas sehrgas newarretu iszjeltees, ka schogadd' ta kohlera-sehrga. Taggad arri daschas Giropas waldischanas tam padohmam peekrittuschas un tahs arri no sawas puffes gribb gahdaht, ka tas labs padohms teef isdarrihts. — Nesenn Konstantinopelê atkal bijis leels ugguns-grehks, kas 300 mahjas aprihjis.

No Italias. Effam jau lassijusch, tahdas sinas, ka Italeesch, no waldischanas pagehrejusch, tahdu littumu, kas nahwes-fohdu nozef. Kad nu waldischana to wehl naw isdarrijuse pehz kauschu gribbeschanas, tad laudis paschi taggad us zittadu wihst nehmufsches parahdiht, ka winneem schi fohdiba reebiga. Schinnis deenas Palermo pilssehtâ, Sizilias fallâ, tikta fohda plazzis ectaifhts un bende diweem launa-darritajeem nozirta galwas. Tas jau sinnama leeta, ka us tahdu nejauku flattischanu laudis mehbs fastreet ka us kahdu preezigu weetu, un ka tē, fur grehks sawu fohdu dabbu, zitti tif besdeewigi irr, kas sawu gallu neapdohmadami un Deewu nebihdamees, tahdu pat grehku atkal pastrahda, par kahdu tee fohdamee zeefsch. Schoreij Italeesch, sawu flattischanas kahribu ta sawaldijusch, ka neweens neatnahzis flattitees; un ja kahds pee sawa darba eedams nejaufchi tai weetai usgahjis, tad behdhis, itt ka matti tam degtu; ir paschi tee saldati, kas par waftehm wissapfahnt plazzim nostahditi, sawas azzis greejuschi nohst.

No Italias. Pahr Italiu naw zits nefas dauds wehrâ-leekams to stahstih. Italeesch reds, ka taggad wehl neko newarr eefahht, kamehr Franzusch, Pahwesta walstes apfarga, taggad tif darbojahs paschi ar sawu eefschigu buhschanu. Franzusch sawus kareepulkus papreefsch gribb no tahm apfahntejahm Pahwesta semmehm iswest ahra un no Rohmas wisspehdigi. Tadeht no Franzuschu puffes Italias kareepulku waddoneem dohts tas padohms, lai schee ar

Pahwestneekem effoht tahdi paschi labbi laimini un draugi, kà ar scheem bijuschi. Bet Italeeschi atskloht, ka teem wiannu beedreem, kas pee Magentas un Solferino ar wiinneem tohpà kahwuschees, effoht pawissam zittada teefa, no scheem miblestibu un zeenischanu pagehrecht, ne kà teem ahrsemmes algahdscheem, kas pee Perugia un Kastelfidares preefsch Pahwesta ar scheem kahwuschees. — Pahwestam taggad effoht 7568 karrawihri un no scheem 2244 schandari. Pahwests taggad negribboht wairs no zittahm katto-liftahm walstehm few karrawihrus nemt, bet no farwas paschas semmes tohs waijadfigohs salassibt. Septempera mehnest ween jau effoht sadabbujis 500 ustizamus, spehzigus wihrus no diweem aprinkeem ween. — Wehl nefo nedfird pahr to, ka tehniatsch Wiktors Emmanuels par jaunu buhtu eesahjis farwu faderreschanu ar Pahwestu. Sinnams, ka tehniina darbs Pahwestu wehl arween kaitina, prohti, ka tas dauds newaijadfigus klosterus — taggad arri pa Neapeles walsti — tulscho abra; no 14ta August libdj 20tu September ween 14 muhtu-klosteri tikfuschchi aischlehti un tahs tulschas ehtas draudsehm atwehletas, lai ar tahm darra, kà paschi gribb. Dascheem klosterem atrohdoht leelas mantas, prohti muishas un semmes-gabbalus, kas teem peederreja un fo nu frohnis panemm farwà siana. Wezzais Garibaldis dsihwo itt kluffi farwà Kapreas fallà. Kad taggad atkal pee Italeescheem ministeru un schahdu tahdu waldineeku iswehleschana noteek un daschi laikam Garibaldim us to luhguschchi padohmu, tad winsch atbildejis tà: „Tahdas leetas es negribbu eemaisitees. Italeeschi paschi wairs naw masee behrni. Winneem pascheem peefriht iswehleht un ta irr wiannu paschu darriichana. Slickti winneem pascheem un schehl mums, kad tee buhtu slickti wehlejuschi. — G. Garibaldis.“

No Indijas. Englandeeschi ar wissu spehlu taifotees ee-eet Buhstaneeschu semmè us karras. 3000 karrawihri palischoht us rohbeschahm un diwi pulfi, latrà 2000 wihri, eeschoht wirsù us abbahm galwas pilsehtahm Punata un Tassijudew un ohtris us to leelo kalna krepostu Konglo, kas tam waldineekam Penlo peederroht un kas bijis pats pirmas eenaide zehlejs. Gruhts zetschs gan buhschoht, jo weenà weeta teem 11,164 pehdas augsta klints preefschà, tomehr atstah to tà newarroht, waijagoht gallà west.

No Amerikas sabcudrotahm walstehm ralkta arween wehl tahs sinnas, ka tur joprohjam darbojahs tahs atrittuschas walstes ar zittahm samweenoht, — kas nefahds weegls darbs naw un pee ka sribdini un teepschanahs bes galla. Kà redsams, tad ar wehrgu buhschanu gan buhs pagallam, jo ir paschas tahs zeetfirdigakahs walstes padohdotees waldischanas praham; tomehr daschàs weetas wehl to negribb wehleht, ka Neegereem arr buhs buht tahs paschas teefas un brihwibas, kas balteem zilwekem. Bet waldischana jau zittadi nepeelaischahs un buhs

ar to meera japaleek wisseem prettineekem. — Negantee dumpja waddoni arr teek teefati un tè Seemetneeki nefahdu peedohschanu negribb wehleht teem, kas sawangotus Seemetneeku karrawihrus tik neschehligi spibdsinajuschchi un baddà nomehrdejuschi. Gan nu Deenwidneeki tè gribb atturretees pretti un peerahdiht, ka Seemetneeki ar wiannu karrawihreem tàpat effoht darriijuschchi; bet schi peerahdischana teem ne kà ne-isdohdabs tapeh, ka Seemetneekem stipraskas leezibas pahr to, zil labbi Deenwidneeku saldati tikfuschchi turreti, ka tee brangaki aischgajuschchi, ne kà tikfuschchi sanemti. Wianni effoht tik leelus porzjonus ehdeena dabbujuschchi, ka pahreju warrejuschi pahrdohht, kas teem arri wehlehts, kamehr waldischana to issehehdeschana redsedama, pehzal pawehlejuse teem doht majakus porzjonus, ar fo arri itt labbi un pahr pahrim peetikfuschchi. Zitti Deenwidneeki atkal sawam karraministeram to wainu krauj wirsù un Dahwin, kas newehlejuschchi sawangotus karrawihrus prett sawejeem ismainiht un t. pr. Schinni prozesse tas wissu-wainigais effoht tas zeetumu leelakais usraugs Wirz. Kad ar scho buhschoht beigt, tad eesahbschoht ar teem negantneekem, kas us Dahwa pawehli Seemetneekem dedsinajuschchi frohna mahjas un fuggus un kas par scho darbu leelu maffu dabbujuschchi. Zitti Deenwidneeki gribb to dumpi eeteikt par tahdu leetu, fo tik tas majakais kauschu pulks iszehts, bihdamees no teem jauneem liffumeem, ar fo wianni tikfchoht nospaiditi un tadeht waldischanu lubdj, lai gahda, ka to par ihstu dumpi neturretu un lai tohs wainigohs nenoteefatu kà dumpineekus. — Seemetneeki fakka, ka pee wiinneem andele effoht tik leela un branga, kà wehl nefad ne-effoht bijuse zittos laikos un winneem dauds prezses taggad ja-eeeweddohht no Ciropas tirgeem. No Deenwidnus walstehm nahfoht pirzeji pee winneem, dohdotees pulkeem us wissahm pussehm, ismekledami tahs wissu-labbatahs prezses. Effoht neeki ween ta pirmal isdaudsinata walloda, ka Deenwidneekem nemaj naudas ne-effoht, jo tee aismalfajoht ne ween to, fo taggad pehrfoht, bet arri tohs wezzus parradus, fo preefsch ta karras tè atstahjuschi. Kur tee to nandu nehmuschi, to neweens nemahfoht pasazziht; tomehr tas effoht deesgan, ka teem nauda irr papillam un tee warr jaunus parradus taifihht. Seemetneeki taggad sawus Deenwidnus pirzejus atkal fahfoht ustizzeht. Daudsi sawus parradus malfajoht ar 75 procentehm un Escharlestana, kas deesgan bahrgi nopohstita, gribboht malfahht 40 procentes. Zittadi newarr buht, ka wianni pa karralaidu wissur daudj selta noglabajuschchi, fo nu taggad, kad meers un drohshiba atkal mahjas, well laukà. Wisszaur taggad andele effoht leeliski zehljehs kahjas. Weenà weenigà deenà Nujorkà lohpmanni prezses pahrdewuschchi par 600,000 dollareem un warroht rehkinahht, ka itdeenahs pahrdohdohht par 200,000 libdj 300,000 dollareem. Fabrike wissur effoht pilnà darbà un fabrikanti tik ween pahr to sechlojotees, ka strahd-

neeku ne-effoht deesgan. — Zittas sinnaas daudsina, ka sabeedrotu walstu waldischana Franzuschu keiseram Napoleonam liktuse sazzijt, lai tas wairs karra-spehlu nesubtoht us Mexiku, jo kad to wehl darrischoht, tad winnu draudsiba buhschoht pagallam un eeschoht flitti. Atkal zittas sinnaas falka, ka tas ne-effoht wis teefa. Wehl zittas sinnaas daudsina, ka sabeedrotu walstu waldischana apnehmusehs Maksimilliana keisera walsti atsiht un apstiprinahht til tad, kad tas wiffus derretus sweschus karra-pultus buhschoht at-laidis.

Zittas jaunas sinnaas.

No Nihgas. Tik agri tahdu aufstu laiku ne-peeminam kad peedsihwojuschi, ka schinnî ruddeni. Winna neddekâ ar reisi palikka til aufsts, ka kaschols bij tas drohschalais apgehrbs un dauds, kas to nelikka wehrâ, dabbuja fajust pee sawas wesselibas. Sinnams, ka tahds aufstums tuhlin nokohda pukkes un kohkeem lappas. Tas nu til dauds neubhtu faitojis, bet dsird, ka kartuppeki un zittas dahrsa-faknes arri dauds zeetuschas, jo rets kahds bij dohmajis, jau preekschlailâ wiffu nokohpt. Sneegu gan schè Nihgâ netikkam redsejuschi, bet dsird, ka us semmehm weetu weetahm labbi beesi usfnidsis. No Nehwales raksta, ka 25tâ Septbr. deenâ tur pirmais sneegs fnidsis un no Behrnawas raksta, ka tur 26tâ September stipri fnidsis un pee 6 grabdeem falla labs kamanu zeffchs bijis. Arri Moskawâ sneegs jau fnidsis, tahds, ka rittenu rihbeschuanu us eelahm nemas newarrejuschi dsirdeht.

No Moskawas raksta, ka tur kahds maschinu taiftajs isgudrojis no dselses tahdu seenu, ko pa 5 minutehm warroht uszelt lihds paschai gehwelei starp tahdas mahjas, kas degg un starp tuwakas ohtras mahjas, kas tad ugguni nosarga, ka ta tahkal wairs ne-teel. Saratomas ugguns-dsehseju komanda effoht dauds tahdas dselses-feenas par 300 rubteem sapirkufe.

No Bohzsemmes. Koburgas pilssehtâ kahdu deen pehz pufsdeenas peepeschi iszehlahs tahda bailiga sinna, ka Morizza basnizas tohrnis deggoht. No angstaka tohrna galla redseja duhmus uslahppjam un tadeht ugguns-dsehseji tuhlin steidsahs us tohrna augshâ. Tur tee nu atradda, ka no ugguns ne-effoht ne wehsts; tas, ko appalschâ par duhmeem eeraudsijuschi, effoht bijis leels bars masu knischku, kas is tohrna un tam apfahrt spindeleja.

No Belgeeschu walsts Franzuschu amises stahsta schahdu breefmigu notikkumu. Kahds baggats tehws Briffelles pilssehtâ us wiffadu wihsi pa welti bij isdarbojees sawu pee-auguschu palaidigu dehlu us labaku zellu waddiht. Kahdâ walkarâ tas atkal peedsehriis pahrnahza no lustigu brahlischu beedribas mahjâ. Mahte nobehdajusehs to bij gaidijuse pahrnahloht un zerreja, ka tas nu eeschoht gulleht. Bet kâ winna isbrihnijahs, kad tas wehl naudu prassija, lai warretu atkal eet atpalkat. Winna to raidija

nohst un atteiza: „Man naw naudas, tehws wiffu irr aisflehdjis.“ Dohmadama, ka dehls nu palikschoht meerâ, mahte patte gahja gulleht. Bet dehls pa tam usmeddija atflehgu, usflehdja lahdi un isnehma til dauds kâ winnam wajadseja. Bet tehws sagli bij nomannijis un apnehmahs to nolcetaht. Winsch wiffas mahjas durris aisflehdja un pee tahm weenahm wakkajahm tas nu nostahjahs un ar flinti rohtâ us sawu dehlu gaidija. Kad nu tas us rihta pussi mahjâ nahza, tad tehws pats noschahwa sawu weenigu dehlu tai azzu-mirkli, kad schis patlabban gribbeja durris wehrt walkâ. Dehls tuhlin nokritta pee semmes un sawu garru islada. Wehl tai paschâ rihtâ silepkaws tiffa fanemts un teefahm nodohst. Tehws dehlu neganti eenihdedams, to breefmigu darbu bij darrijis.

Wehl no Belgeeschu walsts. Kahdâ zeemâ pee Franzuschu rohbeschahm dsihwoja turrigs semmneeks, atraitnis. Kahdâ walkarâ tas labbi peestrehbees pahrnahjis un eelihdis gultâ, fur to no rihta atradduschu nomirruschu. Tikai dokteris, kas lihki apstattija, netizzeja, ka tas effoht gluschi nomirris. Diwas deenas tas lihds ar sawu beedri pee ta lihka isdarbojahs, gribbedams to atdsihwinahht, bet wiff publiansch bij welti un tadeht wajadseja wehleht to paglabbaht. Wiff zeems bij fanahjis us behrehm un ilktris lohti noscheloja to gaujschi raudadamu nelaila 18 gaddus wezju meiteni, kas bij mehma. Kad lihki patlabban gribbeja laist bedre eefschâ, tad sawada grabbeschana bij dsirdama sahrkâ. Isbihjusehes semneeki behga prohjam ko kahjas neffa. Tikai tas ahrste sapratta, kas tas par trohksni; winsch no-gruhsch sahrkam wahku un reds, ka tas nomirruschais palizzis dsihws! To redsedama winna jau 11 gaddus mehma buhdama meita kâ sarahwahs, ka ta sawu wallodu atdabbuja un eefleedsahs: „Manz tehws!“ Taggad tehws un meita abbi sweiti wesseli.

No Franzuschu semmes. Tur kahdâ zeemâ dsihwoja gluschi nabbaga wihrs sawâ buhdinâ, pahrtikdams no nahburgu dahwanahm un zittu kauschu schehlastibas. Schim nabbagam kahdas wajadsihas deht us pahri deenahm wajadseja iseet un kad nu winna buhda bij til wezza, ka jumts jau taifijahs eegahstees, tad tas kahdu labstidigu muhrneeku luhdja, lai tas no schehlastibas winnam to jumtu islahpohht, kamehr schis pats mahjâ neubhschoht. Gohdigs ammatneeks gribbeja sawu darbu itt labbi pastrahdaht un tadeht wiffus nederrigus gruschus krahmeja noht un appalsch jumta spahrehm usgahja blekka kastii, pilditu ar spohscheem desmit franku gabbaleem. Kad nabbags pahrnahza mahjâ, tad muhrneekam tas bij tas steidsamakais darbs, to atraddumu winnam nodohst. Bet pateizibas weetâ nabbags muhrneeku apfuhdseja pee teefas, lai tam atlihdsina flahdi tapehz, ka tas laikam par winna baggatibu islahppajis, zaur ko tas wairs palihdsibu nedabbuschohht no saweem kaimineem.

Telegrafa sinna.

No Berlinae, 7tâ (19tâ) Oktober. No Londones atnahluse ta sinna, ka Englandes ministeru presidente lords Palmerstons walkar pehz pufsdeenas nomirris.

Bailigs frohgs.

(Skattees N 40. Beigums.)

Ne wiffai tabtu no lohga bij kreetna ahbele, no furras gan waijadseja warreht tai kambari eelschâ skattitees. Sellis bij ahtri augscham, bet tikko stipru sehdeli dabbuja un azzis us lohgu mette, eeraudstija few prettim frohga pappâ waigu. Tam no bailehm tikko wiffi prahti ne-issubda, tif ta beesa tumfiba to zil nezil apmeerinaja. Drihs pehz tam tas redseja, ka durris atwehrah's un tas jau pasihstams kalps arri isnahza. Abbi pasudda us masu krihdi preeksch wianna azzim; atpakkalnahfdami tee neffa weenu weegli isgehrbtu zilwefu us plezzeem. Sellis ahbelê sabla trihzeht un eekebrahs stipri sarrôs, lai nenokristu, jo tas dabbuja ta lihka waigu redseht, fo tuhlin par sawu zetta-beedri pasinna. Kambaris nu palikka gaischs. Sellis par wolti publejah's fo nollausiht jeb wairaf fo issinnah't dabbut. Behdigi dsirdeja durris us sehtas pussi attaisam, gaisma atspihdeja sehtâ un tas redseja, ka tee diwi ar sawu nastu tur isnahza un us ohtru sehtas massu gabja. Sellis newarreja nelo dauds faredseht, jo bij dikti tumisch, kadeht tas pehz masa brihtina lehni un klussi no tohka bij nolaides un gabja arri pee tabs sehtas, fur wehl mass dahrsinsch klacht bij. Wiasch dsirdeja, ka saimneeks ar kalpu klussi tschucksteja, no ka warreja saprast, ka tee tê sawu tumfibas darbu gribboht pabeigt. Lai paschu nemannitu, tas nowilka sabbakus un gabja ar bassahm kahjam tai weetai klachtal. Taggad weens no teem diweem aisgabja un nahza drihs ar wehja lukteri atpakkat, pee furra gaismas nu sellis ta nelaimiga meesu blakkam prischi israktas bedres guffam redseja. Tas jau gribbeja aiseet un to leetu teesahm sinnamu darriht — tê krittâ wehja luktera starri us ta nonahweta gihmi un breesmigas dohmas apturreja wianna affinis dsihslâs. „Râ?“ tas dohmaja, „ja tabs meefas wehl neubtu mirruschas, ja tabs taptu dsihwas apraktas?“ Ta jau us eeschanu pazelta kahja duhrah's atkal zeeti pee semmes un wianna rohka apkampa kâ krampi to leelo sarraino nuhju, fo tas us sawu wanderechanu lihds neffa. „Râ? ja tu uskristu un tohs diwas aisdih'tu?“ dohmaja tas un schihs dohmas darrija wianna affinis atkal strejoschas. Tas nu wiffadi pahrdohmâja: brihscham tam rahdi-jah's, ka to gan warroht drihsteh't, jo tam tif waijagoh't pah'r weenu schohgu kahpt; bet atkal rahdijah's bailiga leeta, ka tee diwi resnigee wihreki tal dauds stipraki buhschoht un winnu arri nonahweschoh't. Weenas dohmas dsinna ohtras, weenas bij bailigakas kâ ohtras. Tê us reis tam prahtâ nahza, ka wehl behrens buhdams effoh't eeraddis afminaus mehtajoh't

brangi trahpiht. Nu bij pehdejs azzumirkli's, jo nupat nehme tee to lihki un gribbeja bedrê nolais't. Tas noleezah's un mekleja pa tumsu kahdu afmini, bet wianna trihzedamas rohkas ne-atradda neweenu tahdu, kas buhtu pa metteenu. Tê tas atgahdajah's, ka maises gabbals, kas zaur ta reisneeka dewign prahtu aistaupijees, tam swahrku labbatâ effoh't. Tai paschâ azzumirkli bij tas tam rohka un sawu mehrki zeeti usskattidams, sweeda teescham us to wehja lukteri un tas schkindedams saplihsa un isdsiffa. Sawas firds-issailês tas dikti eebrejah's. Tee diwi isgrubda arri isbih'schanah's balsi, no kam muhsu sellitis nomannija, ka wianna nobohms isdewe'es un bes kahdas garras apdohmaschanah's tas lehza pah'r schohgu un fkehja nuhju iszehlis us to weetu. Tas mannija, ka weens wihrs us namma pussi aisbehga un ohtru tas dsirdeja tai bedrê behdigi waimanajam. Wianna kahjas peeduhrah's pee weena zitta gullofcha zilwela, tas noleezah's un taustija ar rohku. No bahrsdas kâ arri no ta plahna apgehrba tas pasinna to reisneeku. Nu tas nedohmaja ilgi, bet wilka tam, kas no bedres kahpa, ar sawu nuhju daschas reises stipri par galwu, ka tas dohbji blauidams nokritta atpakkat bedrê. Taggad pehz pabeigtas zihnischanah's nahza ta ugguniga schuttuma weeta meeriga pahrdohmaschana, ar winnu arri tabs ruhpes lihds, kâ nu tahlat ees! Woi tas ohtris atkal atpakkat nah's? Warruh't ar eerohtscheem? Woi tas tê bedrê jau pateesi tif nespehzigs, ka pretti turretees wairs newarretu? Wehl nehtij ar sawahm pahrdohmaschanahm gallâ, kad us weenreis no pallakas diwas stipras rohkas wianna rohkas sakehra. Stipri atpakkat greepdamees gribbeja isktuhditees, bet to darridams eekritta tas tai bedrê. Par laimi wianna usmahzeis krittâ lihds un tumsâ nepasihdamees tas sabla ar to jau tur eelschâ buhdamu plehstees. Mahwes bailês sprukka sellis, kas nu walkam bij tappis, no bedres ah'râ un wianna rohkas duhrah's us lahysta, kas gan preeksch bedres isratschanas bij bruhketa. Ar to zirta tas bedrê tif ilgi, famehr tur wehl dsihwiba bij mannama. Behz tam tas uszehla to zilwela meesu us plezzeem un neffa nammâ eelschâ. Tai istabinâ, fur tas walkar-walkarâ walkarinas ehdis, dedja tapat kâ toreis keenu ugguns kaminâ un ta wezza seewa sehdeja us sawu lehnkrehflu pee tabs.

„Wai Deerin!“ ta eekleedsah's, kad to burschi ar affinainahm drahnahm un ar nedsihwu zilwefu us plezzeem eenahkam redseja un gribbeja no istabas behgt. Ahdgehris aistahja tai zekku un pawehleja turpat palitt. Pee pah'rklauhschanas, fo tas tuhlin ar winnu eesahka, leedsah's ta swehredamah's, ka no tahdahm leetahm it nelo nesinnoh't un kahwah's arri meerigi pee sawa lehnkrehsla peesetees. Nu ismekleja sellis to kambari, fur nelahdu prettineeku neatradda; tad aiszeetinaja durris, aissleh'dsa lohgu flehges un tad greejah's pee tabs reisneeka meefas. Kas warr wianna preeku aprastih't, kad tas pee klachtas is-

melleſchanas atrabba, ka taſs wehl ſiltas un futtinoht luhpas pakufſtinaja. Nu zehla tas to reiſneeku us wezzu ſohſanu un gulbija zif warredams labbi. Wiſſas bailes bij nu pagallam. Tas apſehdahs tai wezzai feewai teefſham pretti un turreja nomohdâ buhdams zauru nakti wahti. No rihta jau febbu peebrauza kahds ohrmannis un wanderſekam peebedrojabs. Kophmannis pamaſſtim mohdahs un atſpirgahs. Pehz, kad tappa no teefas puffes iſmeklehts, iſrahdiyahs, ka allum bijuſchas breeſmigas reibuma ſahles klah, un tadeht, ka ahdgehra ſellis tillai to treſcho dalku ween bij baudiſis, tas agraf bij usmohdees. Abbi laundarritaji, kas tai paſchâ bedrê bij krittufſchi, to preeſch zitta rakufſchi, bij gruhiti eewainoti bet wehl dſihwi, un tillai iſwillti. Tas kalps, pamulſigs zilweks, nomirra, kad bij par wiſſahm laundarrifſchanahm, us ſurrahm wianna maiſes tehws winnu weddis, pilnigu leezibu iſdewis. Saimneeks, breeſmigs flepfaws, kas jau dauds zilwekus ſawai mantas kahrilai ar lihdsigu breeſmibu un zeetſirdibu nonahwejis, ſinnams ſawai pelnitai ſtrahpei ne-iſbehdſa. Tas kreetnais ahdgehra-ſellis dabbuta par ſawu brangu darbu til lab no taſs ſemmes waldischanas kâ no ta pateiziga reiſneeka, baggatu wezzaku weeniga dehla, baggatu atlihdſinaſchanu.

I. M.

Muſchiba.

Gauſchi jaulas un ſmuktas tautas-dſeeſmas pee dauds tautahm atrohd par to wahrdu muſchiba. Itt ihpaſchi deenwiddus Wahzſemmê, arri Sweedru un Kreewu ſemmê atrohdahs dauds tahdu dſeeſmu. Wezzôs laifôs, kâ ſtahſta kahda wezza Sweedru tautas dſeeſma, dſihwoja kahdâ kloſteri muhts, kas dabbasſinnafchanas un gudroſchanas dauds reiſ breeſmigi nomohzijahs. Dauds reiſ arri winnam kritte prahtâ tas wahrs „muſchiba.“ Kâ kahdâ jaulâ pawaffaras rihtâ wiſch gabje pa ſmukku meſchinu Deewu luhgdams. Likto ſawu luhgſchanu beidsis, wiſch ſahze atkal galwu lauſiht un dohmaht par to paſchu muſchibu. Wiſch ſazzija: „Al tu mihtais Deews! Schê nu irr pawaffara, tad nahls atkal waſſara, ruddens, tad ſeema un kâ mihtahs mehneſs pehz mehneſcha. Bet tawa muſchiba paleef tapatti. Kâ gan warr arri tewi mihtedams garſ topaſchu ween redſoht neapnift!“

Dſittâs dohmâs eegrimmis, wiſch eet arween tahſtati meſchâ eekſchâ. „Es labpraht gribbetu mirt, kad til wehl ſcheit meefâ buhdams warretu ſawas dohmas par to muſchibu iſſkaidroht. Tur buhs jaula buhſchana, bet muſchiga, beſ galla, kas to warr iſdohmaht?“

Kâ dohmadams un Deewu luhgdams wiſch eet arween dſittati meſchâ eekſchâ. Starp ohſoleem un preedehm wiſch eerauga leelus mirſchu krummus un tahſat wiſch eenahl tahdâ meſchâ, kur til zeedru un palma kohli atrohdahs. Muhts paleef ſtahwoht, itt kâ gribbedams praſſiht, woi tas wiſ ſapnis ween

ne-effoht. Tad wiſch dſird no kahda kohla galla brihnum jauku un mihtigu putnina dſeedaſchanu. — Winnam patihl klaufitees, tadeht paleef tas ſtahwoht un brihnahs tilpat par ta putnina dſeeſmahm, kâ arri par wianna ſmuklahm ſpalwahm. Reiſ atſkanneja wianna auſis, itt kâ kahda behdiga behru-dſeeſma, tad atkal preezigi un til ſwehtigi, til mihtigi, ka to nemas iſſtahſtiht newarr. Muhts klaufahs ar aigrahbtu ſirdi un affaras tell no azzim, eedohmajoht debbeſs-preefus.

Driht wairs affaras nebija redſamas, jo arween mihtati, arween dſihwaki pubſch ſchihſ paradifeſ wehſch. Arween ſkaidraki tohp dſirdamas taſs jauku putnina balſis, kas to muhſchigu paleekamu gohdibu ta Kunga Zebaut ſlawe. Muhts klaufahs un ſtat-tahs pehz ta jaula paradifeſ putnina. Behdigi tal wiſch dohma: taggad jau buhs kahdas ſtundas pagahjuſchas, kamehr no mahjas iſgahjis, tadeht greeſſichohs atpalkat. Rihtâ jau dſeedahs tee paſchi putnini, tad nahlschu atkal klaufitees. Dſittâs dohmâs nogrimmis un wehl tohs preefus ſirdi baudi-dams wiſch greeſchahs atpalkat us ſawu kloſteri. Zekſch irr tas pats, pa to eenahjis, arri taſs paſchas wezzas preeſes un ohſoli redſami. Meſcha maſſâ iſnahjis, apſlattahs, ka pakalniefch gan irr tas pats un uhdens tâpat ſawu zekku tell, bet — kloſteris pehz til maſ ſtundahm gluſchi zittadi pahrgreeſees. Woi man til preeſch azzim kâ rahdahs, jeb irr tas pateef tohrnis? muhts dohmaja pee ſemis, leeli wahrri, gluſchi zittadi lohgi, wiſ zittadi pahrgreeſees, ne kâ ſchoriht wehl bija. Wiſch eet us kloſteri, bet tur tillai ſweſchi laudis ween redſami, kas brihnodamees winnu uſſkatta. Wiſch dohma wehl, kâ laifam kahdu ſapni redſoht; tadeht gribb eet us ſawu telti. Bet — kur telts bijuſi un ſtahwejuſi, wairs naw ne wehſts, tillai leels muhtis redſams. Iſbibjees un iſtruhjees wiſch praſſa teem muhtem: „kur irr kloſtera preeſchneeks Zahnis?“ „Zahnis?“ iſſfauz tee muhti brihnidamees, „muhtu preeſchneeku wis neſauz par Zahni, bet par Paulu Kriſtoſtomu.“ „Kas tu tahds eſſi, kas ſchê muhtu kloſteri itt kâ ſawâ mahjâ buhtu eenahjis?“ „Kas es eſmu?“ ſazzija wezzais muhts, „woi juhs manni nepaſiſſteet? Es tal ſchoriht' pat iſgahju pa meſchu paſtaigah, un manni ſauz Peter Dſittupraht.“ — „Peter Dſittupraht?“ iſſfauze tas uſrunnatajs brihnidamees. „Woi tu tas eſſi? Es eſmu wezzâ laifu-grahmatâ gan par weenu tahdu wihru laſſijis, kas effoht preeſch tuhtſtoſch gaddeem ſcheitan dſihwojis. Wiſch effoht Deewabihjigs wihrs bijis un dauds gudrojis un kahdâ rihtâ effoht iſgahjis pa meſchu paſtaigah, un ne-agreeſees wairs atpalkat; woi tu tas eſſi? Stattees, tee laiki no ta laika irr gluſchi zittadi palikluſchi; til Deewa ſchehlaſtiba irr tapatti.“

Tad Pehteris ſawas rohkas pazehlis us augſchu, ſazzija: „Al mans Deews! Es drebbeju tannis deenâs, kad eedohmaju tawu muſchibu! Un nu eſmu

tuhstoschus gaddus til weena putnina balſi klausi-
jees, kas ſcheylojahs itt kà par tahdu paſudduſchu,
un atkal — preezigi dſeedaja par to nahlamu goh-
dibu. Kà tad nu wehl buhs, kad es tawu gohdibu
un brihnumus tamà preeſſchà ſtattichu! Al muh-
ſchiba! af muhſchiba! eeſch tewis es gribbu buht un
palift, jo mannas auſis jau irr dſirdejuſchas un
manna firde juttuſi tohs leelus preekus tawa gohda!
Es greeſichohs atkal us meſchu, klaufitees to mihlu
putnina dſeedaſchanu!”

Kad Pehteris ſchohs wahrduſ bija izrunnajiſ, tad
wiſch ſakritta kohpà un palifte par pelnu kohpinu,
un tee paſſat-paliſdami, kas wiinna wahrduſ bija
klaufijufchees, iſſauze: „af muhſchiba! muhſchiba! kas
mehrihs tawu garumu!” —g.

P a h w e ſ t s.

Ka pahweſts Pius IX. un Italijs kehninſch
Wiktors Emanuels, kas ilgu laiku naida dſihwoja,
ſahluſchi weens ohtram tuwotees un wezzo draudſibu
atkal atjaunoht, ſchi ſinna taggad awiſes atrohdama.
Kà rahdahs, tad pahweſts pirmas eenaideekam rohtu
ſneedſis. Par to arri newarr brihnitees, ka pahweſts
pehz meeru ilgojahs. Jo ſcha naida deht Italijs
kahdas 50 biſkapa-weetas tuſſchas. Kehninſch nau
kahwis, ka tur jaunus biſkopus buhſchoht eezelt. Kad
abbi buhs draugi, tad prohtama leeta, ka pehz ihfu
laiku ne weens biſkapa krehſis wairs nebuhs tuſſchs.
Schis biſkapu truhkums pahweſtam tadeht jo reebigs,
ka Italijs no ſenn laikeem ittin baggata ar biſkapu-
krehſleem. Italijs 22 millioni kattoki dſihwo, bet
Franzijs 36 millioni kattoki. Un tomehr Italijs
ohtr til daudſ biſkapu-krehſlu kà Franzijs. Ne weena
paſchà zittà kattoku ſemmè til daudſ biſkapu kà Italijs.
— Arri tapehz pahweſtam pehz meera jakahro, ka
Italijs muhtu un preeſteru ſkattis maſumà eet un
prohti: bes pahweſta kauſchanas. Zil ſtipra ſchi
maſumà-eſchana, to no ſcheem ſkattleem warr redſeht:
1862 Neapelè bija 44000 muhti un preeſteri un
Sizilijs 27000. Bet 1864 Neapelè wairak nebij kà
39000 un Sizilijs 20100 muhti un preeſteri. To
gan newarr wis ſazziht, ka pahweſts ſchai garrineeku
pamaſinaſchanai pretti buhtu. Bet pahweſts gribb,
ka lai ſchi pamaſinaſchana nenotiktu bes wiinna kau-
ſchanas un nolikſchanas. Lombardijs us 265 dweh-
ſelehm nahf 1 garrineeks. Ar ſcho mehru pahweſts
gan buhtu meera, lai gan Baſnizas-walſtibà, fur
pahweſts tas waldineeks, 1861 us 33 dwehſelehm
1 garrineeks tilka ſkattihſts.

Wiktors Emanuels kà Italijs kehnina-walſtibas
weetneeku weenu uſtizzamu wihru, wahrda Wegezzis,
us Rohmu ſuhtijis, fur jau no 5. Iuhnijas ar pah-
weſta miniſtereem meera derreſchanaſ deht puhlejahs.
Par to ko pahweſta miniſteri un Wegezzis kohpà ap-
runnajuſchi un apſpreeduſchi, awiſes to ween teiz, ka
Franzuſchu karraspehſkam no Rohmas buhs ja-aiſeet
un ka Italeeſchu karraspehſks tur tilks eelohrtelehts.

Pahweſts pats to labpraht gribboht. Wiſſa Italijs
pehz Franzuſchu karrawihru aiſeefchanaſ labro un
pahweſts darra prahtigi, Italijs wehleſchanaſhm
ilgal pretti wairs neturredamees. Arri tas buhs
prahtigi darrihts, ja Italeeſchu karraspehſks Rohmà
eeſtaſhees, jo Rohmneeki jau no wezzeem laikeem irr
leeli dumpineeki un arri pahweſtam jau daudſ reiſehm
prettiturrejuſchees, kà ka pahweſts bes aiſtahweda-
meem karraspehſkeem newarr peetik.

Italijs tauta ar to ne maſ nau meera, ka Ita-
lijs kehninſch ar pahweſtu atkal gribb draudſibu zelt.
Ihpafchi Neapeleefcheem nelabs prahts prett pahweſtu.
Turinà, fur leela tautas ſaeſchana bija, tahds ſpree-
dums tilka ſpreeſts: „kamehr pahweſta laiziga wal-
diſchana netikſchoht nozelta, — kamehr Rohma par
Italijs galwas-pilſſehtu netikſchoht eezelta, — un
kamehr wiſſa Italijs Italeeſcheem netikſchoht pee-
ſchirta,” — kamehr Italijs tauta wiſſahm pahweſta
un kehnina meera-derreſchanaſhm ſtipri pretti ſtahwe-
ſchoht. Bet laſſitaji ſinn, ka ſchim brihſcham Bene-
zijs wehl Auſtrijas keiſeram peederr un Baſnizas-
walſtibà pahweſtam.

Pahweſtam gan gruhta dſihwe un prettineeku wi-
nam papillam rohdahs.

Grahmatu ſinna.

Pee Mahjas weefa drikketaja Ernſt Plates nupat palifta
gattawas un wiinna bohde pee Schaklu-wahrteem Nr. 24,
fur latwiſtas grahmatas pahrohd, dabujamas ſchahdas
grahmatas:

Jautafchanaſ-grahmatina,

jem
pamahzitajs apfahrtgahjejeem ſfohlmeiſte-
reem un mahtem,

kà Mahrina Luttera maſa katkiſſa wahrduſ jautajohſ behr-
neem buhs iſſkaidroht.

86 lapp. p. Suifli. Maſſa eeſeeta 12½ lapp. f.

Kurſemneeku

pahreeſchana us Nowgorodu

1865kà gaddà.

(Schinni grahmatina ſaliktas kohpà wiſſas tahs ſinnaſ
pabr Kurſemneeku pahreeſchana, to laſſija Zelaawas Lat-
weeſchu awiſes un Rihgas Babzu awiſes.)

Maſſa 10 lapp. fudr.

Widſemmes wezza un jauna Laika-grahmata
us 1866tu gaddu, ſam irr 365 deenas. Ar bil-
dehm puſſkota.

Wehl Ernſt Plates drikku-nammà iſdrikketi un
dabujami muſturi preeſch tahm no walſts-teeſahm
ilgaddus draudſes-teeſai apſtellejamahm galwas-nau-
das aprehkinaſchanaſhm pa 4 lapp. fudr. gabbalà.
Arri pee Keiſeriſſas 1mas Behfu draudſes-teeſas tee
paſchi dabujami.

Sluddinaschanas.

14ta Oktober f. g. tiks Wittesmuischâ, Mahlpils draudse, uhtropê pahrdohtas daschadas fainneezibas un lehka-leetas, wahgi, mehbeles, galdi, gultas-drahnas un webl daudf zittas leetas.

Uhtrope.

Tai 14. Oktober 1865 tiks pee Spilwes tilta sirgi, gohmis, wahgi un daschadas zittas pee mahjas buhschanas peederrigas leetas wairaf-fohlitajeem prett flaidru nandu pahrdohtas.

Th. Sarring.

Mahjas pahrdohtschana.

Ohtredeâ, 2tra Nowember 1865, pulst. 12. pufsedeenâ, tiks tai okziona mahjo, Maser-eelâ Nr. 14, ta Abgelskalnâ pee Kalnazeema leelzella blakkam Kriegsmanna muischinai atrohdama mahja, kam Nr. 19, ar wiffahm turklaht peederamahm ehlahm, stalli, wahgust, leddus-pagrabu un lohku-dahrsu okzionê pahrdohta. Wiffu, kas pee schahs wirtschanas webrâ jaleek, warr iddeenâs no rihta pulst. 10 1/2 pee mannis sinnabt dabbubt.

C. Helmsing,
pilssehtas okzionatorê.

Wiffadas ralsstischanas us teefahm un zitteem zilwefeem, parradu-peedsibschanas un tabdas ralsstischanas, kas naw ispaudejanas, ustizigi un pareisi teel isdaritas leelâ kalle-eelâ Nr. 56, Kwehrieldâ (Querfeldt) nammâ, 1 treppi augschâ.

Behrus no semmehm, kas pilssehtas floblâs eet, peenemm lohschana, usturreschana un lobbâ usflattischana Maser-eelâ Nr. 3, bekkera Bischoff mahja, tris treppes augschâ.

Ed. Zietemann & Co.

pass-kambari un pehrwju-bohdê Pehterburgas Abr-Nihgâ, kalke-eelâ Nr. 75, pretti Balloscha eebraufschana, pahrdoht wiffu-labbakahs seepju sahles (Soda) ar pamabzischannu, kâ jawahra, papirofus 10 gabbalus par 3 kap. un 1000 gab. par 2 rub. 60 kap. kâ arri balto zuffura Ahrupu.

100 gangi ittin labbu rittenu-lohku irr dabbujami, pahre lo flaidrakas sinas isdohs Grosf un Papenguth wibna-pagrabâ, Kaula mahja pretti Wehrmanna dahrsam.

No Jurgeem 1866 g. us naudas-renti no jauna isdohd Limbaschu mahzitajamuischas semmi kohpâ ar weenu semmneeka mahju, 22 wezzus dahlderus leelu. Skaidrakas sinas dabbu pee minnetas mahzitaja muischas waldischanas. 2

Wiff-labbako gaischi degdamu Petroleumu (elji) pa leelakahm un masakahm dakkahm pahrdoht 1

Albert Drescher,
Zelgawas Abr-Nihgâ.
Andelmanni dabbu pelwas-teefu wirfti.

Wiffu-labbakahs smalli sijatas Kufastler kaleju-obgles, dehtus un nomakus wiff-wiffadus pahrdohtam us fawa platscha pee esera-eelas. 6

Otto G. Günther un dehts,
Zelgawâ.

G. A. Puls

Limbaschôs.

tê darra sinnamu, ihpafchi frohdsineekeeni, ka pee winna par Nihgas zennu warr dabbubt wiffadas sortes wibna un rumâ.

Labbi aplohyta mahja, kas 10 prozentes eenefs, fur preelch gaddeem eebraufschanas-weeta bija un fur arri taggad tabdu warr turrecht, teel pahrdohta. Skaidrakas sinas Pehterburgas Abr-Nihgâ, reepu-eelâ Nr. 33, pee mahjas fainneeka.

Zaur scheem raksteem teel no Smiltenes draudses Bohnus muischas waldischanas sinams darrihts, ka tai 21mâ September f. g. us schahs muischas tirgu weenam schejenes walstis lohzeftam pelles naudas maks ar 113 jeb 116 rubl. f. papibra-nandâ un ar weenu masumu sudr. siblu nandu pasuddis irr, un tas, kas to sudduschu nandu pee schahs muischas waldischanas atnesf, jeb pee aidabbuschanas ta sudduma flaidras sinas doht warr, dabbubs 15 rubl. f. pateizibas algas. 2

Brucheta flaweere (Pianino) teel lehti pahrdohta, probri par 60 rubfeem sudr. Nihgâ, leelâ fehnin-eelâ Nr. 10, pee musika-meistera Plügner. Schi flaweere irr ihpafchi preelch floblas derriga.

Zobrna-kalnâ, sunnu-eelâ Nr. 140 B. teel pahrdohta jauna mahja, kam klabt 2 pagrabbi un zittas ehlâs, kâ arri dahrs. Skaidrakas sinas dabbubs pee tahs mahjas fainneeka Krifch Kiesing. 3

5 prozentu jaunohs usdewes papihrus (Prämien-Anleihe),

ohtra lohjeschana nahf 2. Janwar 1866 un arri wiffadus zittus papihrus, kas labbi rentes nefê, kâ: Inskripciones, Krohna Bankbilletes, Wifsemmes un Kursemes Pfandbriefes 4 1/2 procenti tahs atfalamas. un 5 procenti jaunâs, furras islatâ gaddâ preelch atpalkaf wirtschanas teel islohsehtas, un kad lohse kriht, ar pilnu nandu ismaksahntas un t. pr., tiklab pehrf kâ pahrdoht pehz katra laika wehrtibas fawâ fantori Nihgâ, kalke-eelâ, Londones traakteeri, appafschajâ tabschâ. 4

C. S. Salzmann.

Zaur scheem raksteem wiffseem faweem agraf zeeniteem draungeem, pasibstameem un zeemineem sinnam darru, ka es atkal fawâ lohka mahja, Inwalidu tanzelejai pretti, ohtrâ eelas-stuhri, fur, kâ jan daschi sinuabs, preelch labdeem gaddeem ustizigi fawu ommata darbu biju strahdajis, esmu dshwoht eegabjis. Turklaht es wiffus minnetus weefus, kam wrahts neffahs us jaunahm, glihti un labbi eeseetahm grabmatahm, furras tapat tiks par wifsehtafu tirgu bes kahdas dingeschanas pahrdohtas, kâ arri us pastelleshannu awgabdatas, uslubdsu manni daudstrei awmekleht. 1

Zehsis, tai 1mâ September 1865.
J. Liefchke.

Alfred Busch (Sach)

pehrwju= un apteekeru=prezzu bohde, Nihgâ,

blakkam salkajam apteekim, masas Zumpraw-eelas stuhri, warr dabbubt koschinelli un koschinella = salwi, salkas, fillas, melnas, bruhnas, pellehkas un dseltenas pehrwes, arri wiffadas anilin pehrwes un jaunû dedsinamu elji, lo fauz Petroleum un kas lehtaka pahre wiffahm lihds schim pasibstamahm eljehm un swezzehm. 8

La fahls un silku bohde pee swarreneeka,

Lomonoffowa mahja pretti jaunajeem linnu-swarreem, darra sinnamu,

ka winnas lungs un fainneeks patê fawas prezzes taggad teescham dabbu no ahrssemmes un tadeht taggad eespehi fawas wiffu-labbakahs prezzes par lehtako tirgu pahrdoht. Sohla illatru pirzeju mihligi un laipnigi apdeeneht, lai tas pehrf daudf wot mas. Tapat tur arri irr dabbujami wahgu-fnehri, leelôs un masê traulôs un Faulu-milti, kas lohti derr preelch druwu-fuhdoschanas. 2

Lihds 8. Oktober pee Nihgas irr atnabstufchi 2079 fuggi un aisgabjufchi 1900 fuggi.

Abilredams redakteers A. Leitau.

No censures atwehlehtê.

Dritkehîs pee Ernst Plates, Nihgâ.

Nihgâ, 9. Oktober 1865.